

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

at være med til at gennemføre Lovforslag med en saadan fuldkommen rigtig Bestemmelse som den, der her er Tale om.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich spurgte mig til sidst, hvad jeg har tænkt at gøre for at forringe Statens Tab ved Opdyrkingen af Vildmosen. Det er vel navnlig Jordfondens Tab, idet dette Arbejde og Udlejningen i Vildmosen er overgaaet til Jordfonden. Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem, at intet fornuftigt Menneske kan jo regne med, at naar man gaar ind i et saa stort Opdyrkningsarbejde som det, her er Tale om, kan det gøres uden Tab for Staten eller for dem, der paatager sig det. Jeg kan blot henvise til, hvorledes det er gaaet med Afvandingen af Marsken ved Tønder, hvor Staten har ofret 4 Mill. Kr. i direkte Tilskud. Jeg mener ikke, det er uklogt, at Staten hjælper med til en saadan Afvanding, en saadan Udvidelse af Landbruget herhjemme. Man maa huske paa, at det er meget store Værdier, der herved skabes, det er store Arealer, der bliver indvundet, og de giver store Afrøder i Fremtiden, selv om man kan sige, hvis man regner alt med, ogsaa Købesummen, som er betalt til dem, der ejede Vildmosen før, at man ikke faar fuld Rente — man maa huske paa, at det er jo en mægtig Beskæftigelse til Befolkningen, der her er skabt.

Saa er der for øvrigt Værdier ved et saadant Afvandingsarbejde, som ikke kan opgøres i Penge. Det føler jeg mig overbevist om, at man vil erkende, hvis man har set Vildmosen, før den blev opdyrket, liggende oppe midt i Vendsyssel som en stor, kold, fugtig Svamp, der naturligvis havde skadelig Indflydelse paa Omegnen, og nu ser den som opdyrket Jord, tør, god Græsjord i Stedet for den kolde Svamp. Der er ingen Tvivl om, at det har haft en Betydning for de omliggende Arealer, som man slet ikke skal kimse ad. Jeg nærer ingen Betænkelighed ved, at man har paataget sig denne Opgave. Det er et Arbejde, vi maa være tilfredse med.

Det ærede Medlem Hr. Aage Fogh spurgte, om det var Meningen, at det rentefrie Laan, som foreslaas ydet ved Byggelaanene til Opførelse af mindre Landbrug, ogsaa skulde kunne gives, naar der var Tale om Gaardmandsbrug. Det ærede Medlem vil mene, at selv om man maa regne med, at det er en almindelig Regel for Husmandsbrugene, at de kan faa rentefrie Laan, saa burde det ikke være en almindelig Regel for Gaardbrugene. Det er nok muligt, at det ærede Medlem har Ret heri, og hvis

det ikke er udtrykt tilstrækkelig klart i Lovforslaget, kan vi forhandle om det i det Udvalg, som skal behandle Sagen videre.

Det ærede Medlem efterlyste en ny Maade for Statshusmændene at betale deres Rente paa, idet det jo har vist sig, at den Ordning, man fik indført, hvorefter Statshusmændenes Rentebetaling blev konjunkturbestemt, ikke er saa god, som den kunde være. Jeg skal erkende over for det ærede Medlem, at selv om den Betaling efter Kapitelstakst, som vi har indført, igennem flere Aar har givet Husmændene en fuldkommen rigtig Rentebetaling i Forhold til Konjunkturerne, saa er der enkelte Forhold, som har virket ind paa denne Metode i de senere Aar, som gør, at den ikke er saa rigtig som den burde være. Jeg tror, det ærede Medlem er enig med mig i, at man kan finde en bedre Form ved en Ordning, der gaar ud paa, at der svares Rente efter Landbrugets Forrentningsprocent, som jo ikke alene tager Hensyn til Landbrugets Indtægter, men ogsaa tager Hensyn til dets Udgifter, hvorimod Betalingen efter Kapitelstakst jo fortrinnsvis tager Hensyn til Indtægterne. Hvis det viser sig, saadan som jeg tror det gør, at det er bedre, er det min Hensigt, at man skal gøre Statshusmændene, ligesom vi gjorde for nogle Aar siden, det Tilbud, at de kan komme ind under saadan en Nyordning, hvis de ønsker det. Dernæst henstillede det ærede Medlem til mig, om jeg ikke kunde gaa med til, at Etableringslaanene gik helt ud af Loven om Oprettelse af mindre Landbrug og over til Loven om Driftslaaneforeninger. Jeg kan sige, at jeg kan i alt Fald ikke gaa med til dette, saa længe man ikke har Sikkerhed for, at der findes Driftslaaneforeninger over hele Landet. Det bør jo ikke være saadan, at i Egne af Landet, hvor man ikke har saadanne Foreninger, kan man ikke faa Etableringslaan. Men ellers skal jeg villigt erkende, at Driftslaanenes store Berettigelse ligger deri, at de bruges først og fremmest til Indkøb af Besætninger, og at de derfor meget let kommer til at virke paa samme vigtige Omraade, som Husmændenes Driftslaaneforeninger beskæftiger sig med, nemlig at skaffe Husmænd, ikke mindst nye Husmænd, gode Besætninger, naar de skal starte. Jeg kan derfor tilsige min Medvirken til et godt Samarbejde mellem disse to Institutioner, saaledes at man kan faa det bedst mulige ud af Forholdene.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, der anbefalede Forslagene, spurgte mig, om det var min Hensigt at fremsætte For-